

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 12.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.12.106>

УДК 338.242.2:69:005.511

І. В. Федорович,

к. е. н., доцент, доцент кафедри прикладної економіки,

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7139-6327>

М. В. Шкварилук,

доктор філософії з менеджменту, старший викладач кафедри бізнесу та

управління, ЗВО «Університет Короля Данила»

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3352-8907>

А. Я. Кушина,

аспірант кафедри прикладної економіки,

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-7578-8599>

**РОЛЬ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ В
УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ**

*I. Fedorovych,
PhD in Economics, Associate Professor
Associate Professor of the Department of Applied Economics,
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas,
Ivano-Frankivsk, Ukraine*

*M. Shkvarylyuk,
Doctor of Philosophy in Management, Senior Lecturer of the Department of
Business and Management, King Danylo University,
Ivano-Frankivsk, Ukraine*

*A. Kushyna,
Postgraduate student of the Department of Applied Economics,
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas,
Ivano-Frankivsk, Ukraine*

THE ROLE OF BUSINESS PLANNING IN ENSURING THE COMPETITIVENESS OF CONSTRUCTION ENTERPRISES IN THE CONDITIONS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT

У статті досліджено роль бізнес-планування як ключового інструменту забезпечення конкурентоспроможності будівельних підприємств України в умовах переходу до сталого розвитку. Проаналізовано виклики, з якими стикається будівельна галузь, та доведено необхідність інтеграції економічних, екологічних і соціальних аспектів у стратегічне управління. Обґрунтовано, що ефективне бізнес-планування дозволяє підприємствам адаптуватися до змін, оптимізувати ресурси, управляти ризиками та залучати інвестиції. Визначено основні проблеми бізнес-планування в будівельній галузі України та розроблено практичні рекомендації щодо його вдосконалення, включаючи підвищення кваліфікації персоналу, розробку методичної бази, впровадження сучасних технологій та державну підтримку. Реалізація запропонованих заходів сприятиме

підвищенню конкурентоспроможності та забезпеченню довгострокового успіху будівельних підприємств. Дослідження підкреслює важливість стратегічного підходу до планування для досягнення сталого розвитку в будівельному секторі.

This article explores the critical role of business planning as a fundamental instrument for ensuring the competitiveness of construction enterprises in Ukraine during the transition to sustainable development models. It delves into the multifaceted challenges currently faced by the construction sector, including economic instability, fluctuating resource prices, skilled labor shortages, increasing environmental regulations, and the imperative for social responsibility. The research argues that addressing these challenges requires a paradigm shift in management, moving beyond solely operational focus towards a strategic vision that comprehensively integrates economic, environmental, and social dimensions of business activities. The study substantiates that effective business planning serves as a vital mechanism for construction enterprises to adapt to the dynamic external environment, optimize resource allocation, manage risks effectively, and attract investment. It emphasizes the need for a holistic approach that incorporates sustainability principles, enabling companies to achieve financial viability while contributing positively to environmental protection and social well-being. A well-structured business plan acts as a roadmap for navigating the complexities of the modern construction landscape, fostering long-term resilience and competitive advantage. The research identifies key obstacles hindering the widespread adoption of effective business planning in the Ukrainian construction industry, including a lack of qualified personnel, the absence of a unified methodological framework, insufficient utilization of advanced information technologies, and inadequate government support. Based on this analysis, the article develops practical recommendations for improving business planning in the Ukrainian construction industry, encompassing training programs, standardized guidelines, technology adoption, and government incentives. The implementation of these

measures is expected to significantly enhance the competitiveness and ensure the long-term success of construction enterprises, ultimately contributing to the sustainable development of the construction sector as a whole.

Ключові слова: *бізнес-планування, конкурентоспроможність, будівельні підприємства, сталий розвиток, стратегічне планування, екологічна відповідальність, соціальна відповідальність.*

Keywords: *business planning, competitiveness, construction enterprises, sustainable development, strategic planning, environmental responsibility, social responsibility.*

Постановка проблеми. В сучасних умовах глобалізації, посилення конкуренції та зростання вимог до сталого розвитку, будівельні підприємства України стикаються з низкою викликів, що загрожують їхній конкурентоспроможності. До таких викликів належать: нестабільність економічного та політичного середовища, зростання цін на енергоресурси та будівельні матеріали, дефіцит кваліфікованих кадрів, посилення вимог до екологічної та соціальної відповідальності, а також недостатнє використання сучасних технологій. Забезпечення довгострокового успіху в таких умовах вимагає не лише ефективного оперативного управління, а й стратегічного бачення, яке враховує економічні, екологічні та соціальні аспекти діяльності. Бізнес-планування, як інструмент стратегічного управління, стає ключовим фактором адаптації будівельних підприємств до нових умов та забезпечення їхньої конкурентоспроможності.

Проблематика даного дослідження полягає в недостатньому розумінні ролі бізнес-планування в контексті сталого розвитку будівельних підприємств України. Існуючі підходи до бізнес-планування часто не враховують специфіку будівельної галузі, довгостроковий характер проєктів та необхідність інтеграції принципів сталого розвитку. Це призводить до

низької ефективності бізнес-планування, що негативно впливає на конкурентоспроможність будівельних підприємств.

Актуальність даної теми зумовлена необхідністю розробки та впровадження ефективних інструментів бізнес-планування, які дозволять будівельним підприємствам України адаптуватися до умов сталого розвитку, підвищити свою конкурентоспроможність та забезпечити довгостроковий успіх. Дослідження даної проблеми дозволить визначити роль бізнес-планування у забезпеченні конкурентоспроможності будівельних підприємств в умовах сталого розвитку, проаналізувати особливості бізнес-планування в будівельній галузі України, виявити проблеми та перешкоди на шляху впровадження ефективного бізнес-планування в будівельній галузі, а також розробити рекомендації щодо вдосконалення бізнес-планування в будівельній галузі України. Результати дослідження можуть бути використані будівельними підприємствами України для підвищення ефективності бізнес-планування та забезпечення конкурентоспроможності в умовах сталого розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика бізнес-планування та конкурентоспроможності підприємств, зокрема в будівельній галузі, є предметом численних досліджень вітчизняних та зарубіжних вчених. Значний внесок у розвиток теорії та практики бізнес-планування зробили такі науковці, як І. Ансофф, П. Друкер, М. Портер, А. Томпсон, А. Стрікланд, В. Гесць, О. Кузьмін, В. Пономаренко та інші. Їхні праці заклали теоретико-методологічні основи стратегічного управління та бізнес-планування, визначили роль бізнес-плану як інструменту підвищення ефективності діяльності підприємств.

Особливості бізнес-планування в будівельній галузі досліджували Л. Г. Ліпич, І. В. Чорнуха, І. О. Цимбалюк [1], 2. Пандас А.В., Царелунг К.В [2], Н. С. Прокопенко, О. В. Циба [3], Лопатка С.С. [4] та інші. У своїх працях вони акцентують увагу на специфіці будівельних проєктів, таких як довгостроковий характер, високі ризики, необхідність залучення значних

інвестицій, та пропонують методичні підходи до розробки бізнес-планів будівельних підприємств.

Питання сталого розвитку та його впливу на діяльність підприємств, зокрема будівельних, висвітлені у працях таких вчених, як Пігуль О.В., Сьомушкін В.О. [5], Ємельянова О., Титок В. Питипчук О. [6], Романенко О. В., Алавердян Л. М., Дименко Р. А. [7] та інші. Вони аналізують виклики та можливості, які створює сталий розвиток для будівельної галузі, та пропонують шляхи адаптації підприємств до нових умов.

Незважаючи на значний обсяг досліджень, присвячених бізнес-плануванню та конкурентоспроможності підприємств, проблематика ролі бізнес-планування у забезпеченні конкурентоспроможності будівельних підприємств в умовах сталого розвитку залишається недостатньо вивченою. Більшість досліджень зосереджені на окремих аспектах проблеми, не розглядаючи її комплексно. Крім того, існуючі методичні підходи до бізнес-планування в будівельній галузі часто не враховують специфіку сталого розвитку, що знижує їх ефективність.

Таким чином, актуальність даного дослідження зумовлена необхідністю поглибленого вивчення ролі бізнес-планування у забезпеченні конкурентоспроможності будівельних підприємств в умовах сталого розвитку та розробки практичних рекомендацій щодо вдосконалення бізнес-планування в будівельній галузі України.

Формування цілей статті (постановка завдання): Основною метою даного дослідження є обґрунтування ролі бізнес-планування як ключового інструменту забезпечення конкурентоспроможності будівельних підприємств України в умовах переходу до моделі сталого розвитку. Для досягнення цієї мети в статті поставлено наступні завдання: теоретично обґрунтувати сутність та функції бізнес-планування в контексті сучасних викликів будівельної галузі; визначити вплив сталого розвитку на діяльність будівельних підприємств; обґрунтувати роль бізнес-планування у забезпеченні конкурентоспроможності будівельних підприємств в умовах

сталого розвитку; проаналізувати сучасний стан та проблеми бізнес-планування в будівельній галузі України; розробити практичні рекомендації щодо вдосконалення бізнес-планування в будівельній галузі України в умовах сталого розвитку.

Вирішення поставлених завдань дозволить поглибити теоретичні знання про роль бізнес-планування в забезпеченні конкурентоспроможності будівельних підприємств в умовах сталого розвитку та розробити практичні рекомендації для підвищення ефективності управління в будівельній галузі України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Будівельна галузь є однією з ключових галузей економіки України, яка забезпечує створення та модернізацію інфраструктури, житлового та промислового будівництва. Однак, в умовах глобалізації, посилення конкуренції та зростання вимог до екологічної та соціальної відповідальності бізнесу, будівельні підприємства стикаються з низкою викликів, які потребують ефективного управління та планування.

Сталий розвиток є ключовим принципом сучасної економіки, який передбачає збалансоване використання ресурсів, охорону довкілля та соціальну відповідальність бізнесу. В умовах сталого розвитку будівельні підприємства повинні не лише забезпечувати високу якість та конкурентоспроможність своєї продукції, але й враховувати екологічні та соціальні аспекти своєї діяльності [7].

Бізнес-планування є важливим інструментом управління, який дозволяє будівельним підприємствам адаптуватися до змін зовнішнього середовища, оптимізувати використання ресурсів та підвищити свою конкурентоспроможність.

Бізнес-планування - це процес розробки та реалізації плану діяльності підприємства, який визначає його цілі, завдання, стратегію та ресурси. Бізнес-план є документом, який описує майбутню діяльність підприємства, його ринкову позицію, фінансові показники та ризики.

Основні функції бізнес-планування:

- Визначення цілей та завдань підприємства: Бізнес-план дозволяє чітко визначити цілі та завдання підприємства, що сприяє їх досягненню.
- Розробка стратегії розвитку: Бізнес-план дозволяє розробити стратегію розвитку підприємства, яка враховує його сильні та слабкі сторони, можливості та загрози.
- Оптимізація використання ресурсів: Бізнес-план дозволяє оптимізувати використання ресурсів підприємства, таких як фінансові, трудові та матеріальні ресурси.
- Залучення інвестицій: Бізнес-план є важливим документом для залучення інвестицій, оскільки він демонструє потенційним інвесторам привабливість проекту.
- Оцінка ризиків: Бізнес-план дозволяє оцінити ризики, пов'язані з реалізацією проекту, та розробити заходи щодо їх мінімізації.
- Контроль за виконанням плану: Бізнес-план є інструментом контролю за виконанням плану, який дозволяє виявити відхилення від плану та вжити заходів щодо їх усунення.

Бізнес-планування є важливим інструментом стратегічного управління підприємством, який дозволяє адаптуватися до змін зовнішнього середовища та забезпечити довгостроковий успіх.

Бізнес-планування в будівельній галузі має свої особливості, пов'язані з довгостроковим характером проєктів, високими ризиками та необхідністю врахування екологічних та соціальних аспектів [1].

Основні особливості бізнес-планування в будівельній галузі:

- Довгостроковий характер проєктів: будівельні проєкти часто тривають кілька років, що вимагає довгострокового планування та врахування змін зовнішнього середовища.
- Високі ризики: будівельна галузь характеризується високими ризиками, пов'язаними з невизначеністю ринку, змінами законодавства, технічними проблемами та іншими факторами.

- Необхідність врахування екологічних та соціальних аспектів: в умовах сталого розвитку будівельні підприємства повинні враховувати екологічні та соціальні аспекти своєї діяльності, такі як використання екологічно чистих матеріалів, енергоефективність, соціальна відповідальність перед громадою [6].

Бізнес-планування виступає як ключовий інструмент забезпечення конкурентоспроможності будівельних підприємств, оскільки воно дозволяє системно підійти до управління та розвитку. Цей процес не обмежується лише визначенням конкурентних переваг шляхом глибокого аналізу ринку та конкурентного середовища, але й слугує основою для розробки довгострокової стратегії. Стратегічне планування, що базується на аналізі сильних та слабких сторін, можливостей та загроз, дозволяє підприємству адаптуватися до змін зовнішнього середовища та ефективно використовувати свої ресурси.

Крім того, бізнес-планування відіграє важливу роль в оптимізації використання ресурсів підприємства, включаючи фінансові, трудові та матеріальні, що сприяє підвищенню ефективності діяльності. Воно також є необхідним інструментом для залучення інвестицій, оскільки детальний та обґрунтований бізнес-план демонструє потенційним інвесторам привабливість та перспективність проекту, знижуючи їхні ризики.

Оцінка ризиків, що є невід'ємною частиною бізнес-планування, дозволяє ідентифікувати потенційні загрози та розробити заходи щодо їх мінімізації, що підвищує стійкість підприємства до негативних впливів. Нарешті, бізнес-планування сприяє підвищенню ефективності управління підприємством за рахунок чіткого визначення цілей, завдань та розподілу відповідальності, що дозволяє зосередити зусилля команди на досягненні стратегічних цілей та забезпечити стабільний розвиток.

Сталий розвиток є ключовим принципом сучасної економіки, який передбачає збалансоване використання ресурсів, охорону довкілля та соціальну відповідальність бізнесу. В умовах сталого розвитку будівельні

підприємства повинні враховувати екологічні та соціальні аспекти своєї діяльності [6].

Основні напрямки сталого розвитку в будівництві:

- **Енергоефективність:** Використання енергоефективних технологій та матеріалів у будівництві дозволяє знизити споживання енергії та зменшити викиди парникових газів [7].
- **Використання екологічно чистих матеріалів:** Використання екологічно чистих матеріалів у будівництві дозволяє знизити негативний вплив на довкілля.
- **Соціальна відповідальність:** Будівельні підприємства повинні враховувати соціальні аспекти своєї діяльності, такі як створення робочих місць, забезпечення безпечних умов праці, підтримка місцевої громади.
- **Використання відновлюваних джерел енергії:** Використання відновлюваних джерел енергії, таких як сонячна енергія, вітрова енергія, геотермальна енергія, дозволяє знизити залежність від викопних видів палива та зменшити викиди парникових газів.

В умовах глобалізації та зростання уваги до екологічних проблем, сталий розвиток стає невід'ємною складовою стратегії будь-якого бізнесу, зокрема будівельного. Бізнес-планування, як інструмент стратегічного управління, відіграє ключову роль у адаптації будівельних підприємств до вимог сталого розвитку.

Впровадження принципів сталого розвитку в будівельну діяльність вимагає системного підходу, який може бути реалізований через бізнес-планування. Цей процес дозволяє врахувати не лише економічні показники, а й екологічні та соціальні аспекти діяльності підприємства.

Основними напрямками, в яких бізнес-планування сприяє адаптації будівельних підприємств до умов сталого розвитку, є:

1. Інтеграція екологічних та соціальних цілей, а саме бізнес-план дозволяє визначити екологічні та соціальні цілі підприємства, такі як зменшення впливу на довкілля, використання екологічно чистих матеріалів,

забезпечення безпеки праці, створення робочих місць, та включити їх до стратегічних планів.

2. Оцінка екологічних ризиків передбачає, що бізнес-планування дозволяє ідентифікувати та оцінити екологічні ризики, пов'язані з будівельною діяльністю, та розробити заходи щодо їх мінімізації.

3. Впровадження інновацій стосується того, що бізнес-план є основою для впровадження інноваційних технологій та матеріалів, що сприяють підвищенню енергоефективності, зменшенню викидів парникових газів та раціональному використанню ресурсів.

4. Залучення інвестицій передбачає, що бізнес-план є необхідним документом для залучення інвестицій, особливо тих, що спрямовані на проекти, що відповідають принципам сталого розвитку.

5. Підвищення конкурентоспроможності передбачає, що впровадження принципів сталого розвитку дозволяє підвищити конкурентоспроможність будівельних підприємств за рахунок зниження витрат, покращення іміджу та залучення нових клієнтів.

Бізнес-планування, орієнтоване на сталий розвиток, дозволяє будівельним підприємствам не лише адаптуватися до нових умов, але й активно формувати своє майбутнє, забезпечуючи довгостроковий успіх та конкурентну перевагу.

В Україні бізнес-планування в будівельній галузі ще не набуло широкого поширення. Багато будівельних підприємств не мають чіткої стратегії розвитку та не використовують бізнес-планування як інструмент управління.

Основні проблеми бізнес-планування в будівельній галузі України подані в табл.1.

В умовах зростаючої конкуренції та нестабільності ринку, будівельні підприємства України стикаються з необхідністю вдосконалення своїх підходів до бізнес-планування. Це дозволить їм адаптуватися до змін

зовнішнього середовища, оптимізувати використання ресурсів, підвищити свою конкурентоспроможність та забезпечити довгостроковий успіх.

Таблиця 1. Основні проблеми бізнес-планування в будівельній галузі України

Проблеми бізнес-планування в будівельній галузі України	
Недостатня кваліфікація персоналу	Багато будівельних підприємств не мають кваліфікованих фахівців з бізнес-планування, що призводить до низької якості бізнес-планів та їх неефективності.
Відсутність методичної бази	В Україні відсутня єдина методична база з бізнес-планування в будівельній галузі, що ускладнює процес розробки бізнес-планів та робить їх менш стандартизованими
Недостатнє використання сучасних інформаційних технологій	Багато будівельних підприємств не використовують сучасні інформаційні технології бізнес-планування, що знижує ефективність та швидкість процесу
Відсутність державної підтримки бізнес-планування	В Україні відсутня державна підтримка бізнес-планування в будівельній галузі, що ускладнює розвиток цього напрямку.
Високі ризики будівельної галузі	Будівельна галузь характеризується високими ризиками, пов'язаними з невизначеністю ринку, змінами законодавства, технічними проблемами та іншими факторами, що ускладнює процес бізнес-планування.
Нестабільність економічної ситуації	Нестабільність економічної ситуації в Україні ускладнює прогнозування фінансових показників та ризиків, що знижує точність бізнес-планів
Низький рівень інвестиційної привабливості	Низький рівень інвестиційної привабливості будівельної галузі України ускладнює залучення інвестицій, що є однією з основних цілей бізнес-планування.

Для вдосконалення бізнес-планування в будівельній галузі рекомендується вжити таких заходів:

- Підвищення кваліфікації персоналу через організацію навчання та тренінгів для працівників, відповідальних за бізнес-планування, з метою ознайомлення їх з сучасними методами та інструментами планування, а також з принципами сталого розвитку.
- Розробка та затвердження методичних рекомендацій щодо бізнес-планування в будівельній галузі, які б стандартизували процес та підвищили якість бізнес-планів.
- Впровадження сучасних інформаційних технологій бізнес-планування, які дозволять автоматизувати процес, підвищити його

ефективність та швидкість, а також забезпечити доступ до актуальної інформації.

- Створення державної програми підтримки бізнес-планування в будівельній галузі, яка б передбачала фінансування навчання персоналу, розробку методичних рекомендацій та впровадження інформаційних технологій.

- Інтеграція принципів сталого розвитку в процес бізнес-планування, що дозволить врахувати екологічні та соціальні аспекти діяльності підприємства та розробити стратегію, яка відповідає сучасним вимогам.

- Проведення регулярного моніторингу та оцінки ефективності бізнес-планування, що дозволить виявити недоліки та вчасно вжити заходів щодо їх усунення.

- Сприяння обміну досвідом між будівельними підприємствами в галузі бізнес-планування, що дозволить підвищити загальний рівень планування в галузі.

Вдосконалення бізнес-планування в будівельній галузі є складним процесом, який вимагає спільних зусиль з боку держави, будівельних підприємств та наукової спільноти. Реалізація цих рекомендацій дозволить підвищити ефективність бізнес-планування, адаптуватися до нових умов та забезпечити довгостроковий успіх будівельної галузі України.

Висновок. Бізнес-планування є важливим інструментом забезпечення конкурентоспроможності будівельних підприємств в умовах сталого розвитку. Воно дозволяє підприємствам адаптуватися до змін зовнішнього середовища, оптимізувати використання ресурсів та підвищити свою конкурентоспроможність. Однак, в Україні бізнес-планування в будівельній галузі ще не набуло широкого поширення. Для вирішення цієї проблеми необхідно вжити заходів щодо підвищення кваліфікації персоналу, розробки методичної бази, впровадження сучасних інформаційних технологій та створення державної програми підтримки бізнес-планування.

Література

1. Ліпич Л. Г., Чорнуха І. В., Цимбалюк І. О. Формування стратегії розвитку будівельного підприємства в умовах інвестиційної конкуренції: монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2015. 212 с.
2. Пандас А. В., Царелунг К. В. Визначення заходів щодо забезпечення стабільного розвитку будівельного підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2021. № 6 (33). С. 162-166.
3. Прокопенко Н. С., Циба О. В. Система управління інноваційним розвитком будівельних підприємств: організаційний аспект. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 3. С. 48-57.
4. Лопатка С. С. Особливості зміцнення конкурентних позицій підприємств будівельного сектора країн ЄС. *Академічні візії*. 2024. Випуск 31. С. 1-13.
5. Пігуль О. В., Сьомушкін В. О. Інтеграція понять сталого розвитку й управління проєктами в сучасні моделі житлового будівництва. *Економіка та суспільство*. 2023. Випуск 53. С. 1-6.
6. Ємельянова О., Титок В. Питипчук О. Аспекти соціальної відповідальності та питання сталого розвитку будівельного підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2024. № 3. С. 165-171.
7. Романенко О. В., Алавердян Л. М., Дименко Р. А. Стратегії сталого розвитку будівельної галузі України: проблеми й перспективи. *Науковий вісник національного гірничого університету*. 2025. № 5. С. 153-161.

References

1. Lipych, L.H. Chornukha, I.V. and Tsymbaliuk, I.O. (2015), *Formuvannia stratehii rozvytku budivelnoho pidpriemstva v umovakh investytsiinoi konkurentsii* [Formation of the development strategy of a construction enterprise in conditions of investment competition], Vezha-Druk, Lutsk, Ukraine.

2. Pandas, A.V. and Tsarelung, K.V. (2021), "Defining measures to ensure the stable development of a construction enterprise", *Skhidna Yevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnia*, vol. 6 (33), pp. 162-166.
3. Prokopenko, N.S. and Tsyba, O.V. (2024), "System of management of innovative development of construction enterprises: organizational aspect", *Investytsii: praktyka ta dosvid*, vol. 3, pp. 48-57.
4. Lopatka, S.S. (2024), "Features of strengthening the competitive position of enterprises in the construction sector of EU countries", *Akademichni vizii*, vol. 31, pp. 1-13.
5. Pihul, O.V. and Siomushkin, V.O. (2023), "Integration of the concepts of sustainable development and project management into modern models of housing construction", *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 53, pp. 1-6.
6. Yemelianova, O. Tytok, V. and Pytypchuk, O. (2024), "Aspects of social responsibility and questions of sustainable development of a construction enterprise", *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu*, vol. 3, pp. 165-171.
7. Romanenko, O.V. Alaverdian, L.M. and Dymenko, R.A. (2025), "Strategies of sustainable development of the construction industry of Ukraine: problems and prospects", *Naukovyi visnyk natsionalnoho hirnychoho universytetu*, vol. 5, pp. 153-161.

Стаття надійшла до редакції 24.11.2025 р.